

Sør-Aurdal kommune

Kompetanseplan for skole i Sør-Aurdal kommune 2017-2020

Innhold

1. Forord	2
2. Kompetanseplanens forankring og ambisjoner	3
3. Overordnede mål og føringer	4
3.1 Sentrale	4
3.2 Lokale	5
4. Hva er kompetanse	7
4.1 Definisjoner	7
5. Kompetansekrav skole	8
6. Kompetanseanalyse	10
6.1 Tilstandsrapport skole	10
6.2 Kartlegging lokalt	10
6.2.1 Resultater fra kartleggingen lokalt	11
6.3 Grunnskolens Informasjonssystem (GSI).....	14
6.3.1 Kompetansekrav for tilsetting	14
6.3.2 Kompetansekrav for undervisning	16
7. Kompetansebehov	17
7.1 Analyseresultater	17
8. Kompetanseheving	18
8.1 Strategier for å anskaffe og utvikle kompetanse.....	18
9. Økonomiske rammebetingelser	21
9.1 Finansieringsmodeller	21
9.2 Skoleeiers ansvar	22
10. Tiltaksplan	23
10.1 Prioriterte områder	23
10.2 Søknadsprosessen	24
11. Handlingsplan 2017-2020	25
12. Langsiktig plan 2021-2025	26
13. Plan for evaluering og revisjon	26
14. Litteraturliste	27

1. Forord

Kompetanseplanen bygger på gjeldende lover og forskrifter for grunnskolen.

Nye kompetansekrav for lærerne i grunnskolen gjør at kommunen må ha en særlig satsing på etter- og videreutdanning i årene fremover.

Samarbeid med eksterne kompetansemiljø, regionalt samarbeid, kvalitet og kapasitet blir viktige i arbeidet med kompetanseheving.

Kompetanse og kvalitet i skolen er av avgjørende betydning for læringsmiljøet og elevenes lærings- og utviklingsmuligheter. Alle elver skal oppleve mestring og læring tilpasset den enkeltes forutsetninger og behov.

Videreutdanning for lærere og skoleledere skal bidra til god faglig og pedagogisk kvalitet i grunnopplæringen for å styrke elevenes læring, slik at de er godt rustet for livslang læring, for fremtidig arbeidsliv og aktiv deltakelse i samfunnet.

Sør-Aurdal kommune vil gjennom denne kompetanseplanen legge til rette for målrettet kompetanseheving for lærerne i tråd med sentrale retningslinjer og krav til undervisningskompetanse i de enkelte fag i grunnskolen på 1.-10. trinn.

Regjeringens satsing på videreutdanning gjennom strategien *Kompetanse for kvalitet* er trappet opp med målsetting om at kompetansekravene skal oppfylles i løpet av en tiårsperiode frem mot 2025.

2. Kompetanseplanens forankring og ambisjoner

Lovgrunnlag og forutsetninger

Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (Opplæringslova), med tilhørende forskrift, danner grunnlaget for grunnskoleopplæringen i Norge.

Planen er forankret i Opplæringsloven med forskrifter. Kompetansekravene til undervisning er beskrevet i opplæringsloven §10-2.

Opplæringsloven gir Kunnskapsdepartementet hjemmel til å gi nærmere forskrifter om relevant kompetanse for de som skal undervise på ulike årstrinn og i ulike skoleslag. Kravene til kompetanse fremgår av kapittel 14 i forskrift til opplæringsloven, gjort gjeldende fra 15.august 2015.

Krav om relevant kompetanse i undervisningsfag gjelder for alle fast ansatte lærere og for alle skoler.

I følge opplæringsloven §10-8, skal skoleeier ha et system, dvs. en plan for videreutdanning.

Kunnskapsdepartementets «Kompetanse for kvalitet – Strategi for videreutdanning for lærere og skoleledere frem mot 2025» legger rammene for den nasjonale satsingen. Strategien er utviklet i et samarbeid mellom KS, arbeidstakerorganisasjonene, lærerutdanningene og Kunnskapsdepartementet. Sentrale prinsipper for innhold, organisering og ansvar for satsingen klargjøres i strategien.

Planens ambisjoner

Kompetanseplanen bygger på Kunnskapsdepartementets strategi *Kompetanse for kvalitet*.

Kompetanseplan for skolene i Sør-Aurdal kommune har en strategisk tiltaksplan for kompetanseheving perioden 2017-2020 er en langsiktig del 2021-2025.

Planen skal danne grunnlag for søknad om kompetansemidler og kompetanseutvikling i skolene i Sør-Aurdal kommune, med målsetting om å fylle de nye kompetansekravene opplæringsloven med forskrifter stiller innen utgangen av 2025.

3. Overordnede mål og føringer

3.1 Sentrale

Målsettinger

Overordnet mål: Økt læringsutbytte for eleven

Hovedmål:

Det er et mål at alle skoler skal kunne fylle kravene i fagene matematikk, engelsk, norsk, samisk og norsk tegnspråk innen det har gått 10 år.

Kompetanse for kvalitet

Kunnskapsdepartementet har i «Kompetanse for kvalitet – Strategi for videreutdanning for lærere og skoleledere frem mot 2025» lagt følgende føringer for satsingen og definert **prinsipper for innhold, organisering og ansvar** (utdrag):

- 1. Videreutdanningstilbudene skal bidra til at flest mulig lærere har kompetanse i tråd med kompetansekravene til undervisning, som er beskrevet i opplæringsloven §10-2. Engelsk, matematikk, norsk, norsk tegnspråk og samisk skal være særlig prioritert i strategiperioden slik at skoleeierne skal kunne oppfylle kompetansekravene til undervisning i disse fagene. Videreutdannings-satsingen skal bidra til å styrke kompetansen i alle undervisningsfag i grunnskolen: naturfag, samfunnsfag, KRLE, kunst og håndverk, mat og helse, kroppsøving, musikk og fremmedspråk, samt fag i videregående opplæring. Videreutdanningstilbudene skal i størst mulig grad støtte opp om nasjonale og lokale satsinger.*
- 2. Nasjonale myndigheter skal legge til rette for fleksibilitet, slik at partene lokalt kan definere behov for kompetanseutvikling og utvikle lokale og regionale tilbud. Organiseringen av videreutdanningstilbudene skal bidra til at målsettingene for strategien oppnås, samtidig som kostnadene til reise og opphold og vikarbruk reduseres.*
- 3. Organiseringen av videreutdannings-satsingen skal bidra til å utvikle skolen som lærende organisasjon gjennom å stimulere til skole- og kollegabasert videreutdanning og til deling av kunnskap i kollegiet.*
- 4. Skoleeiere skal ha en plan for kompetanseutvikling for sine ansatte som viser hvordan kompetansekravene skal oppfylles. For å kunne planlegge videreutdanningstilbudet på best mulig grunnlag må kompetansebehovet kartlegges lokalt og nasjonalt. Statistikk for grunnskolen samles inn gjennom Grunnskolens Informasjonssystem (GSI). Skolene skal fra og med høsten 2015 registrere antall lærere som ikke oppfyller kompetansekravene for undervisning i fagene engelsk, matematikk, norsk, norsk tegnspråk og samisk. Informasjonen er et nødvendig grunnlag for å kunne dimensjonere videreutdanningstilbudene i disse fagene.*
- 5. Staten, skoleeierne og den enkelte lærer deler det økonomiske ansvaret for videreutdanning. Læreren bidrar i form av egen tid.*

Staten finansierer utviklingen av de studietilbudene som opprettes spesielt for strategien, og tilbyr skoleeierne et visst antall finansierte studieplasser. Staten gir tilskudd til vikarutgifter for at den enkelte lærer skal kunne frigjøres fra sine ordinære oppgaver, eller tilbyr et stipend for å delta og gjennomføre videreutdanning.

- 6. Videreutdannings-satsingen forutsetter et nært samarbeid mellom alle berørte parter på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Partenes ansvar og oppgaver er klart definert.*
- 7. Utdanningsdirektoratet utarbeider føringer for innhold og organisering av studiene som opprettes for strategien.*
- 8. Nasjonale myndigheter og universiteter og høyskoler skal samarbeide om å sikre høy kvalitet i tilbudene.*

Satsingen på videreutdanning gjennom strategien «Kompetanse for kvalitet» er utdypet i Rundskriv 3-2015 fra Utdanningsdirektoratet:

Satsingen på videreutdanning igjennom strategien Kompetanse for kvalitet er trappet opp for å legge til rette for at kompetansekravene kan oppfylles i løpet av tiårsperioden. I tiårsperioden må målet om å oppfylle kompetansekravene i størst mulig grad, balanseres mot andre relevante hensyn og omstendigheter. Skoleeier må ta stilling til spørsmålet om det er nødvendig å fravike kompetansekravene for hvert skoleår, jf. opplæringsloven § 10-2 fjerde ledd. Den tidligere muligheten for unntak for skoler med årstrinn 8–10 med færre enn 60 elever og færre enn fem lærerårsverk på disse årstrinnene, er opphevet fra og med 1. august 2015.

3.2 Lokale

Mål

Overordnet mål:

Økt læringsutbytte for elevene i Sør-Aurdal kommune.

Kommunens mål for videreutdanning av lærere:

Oppfylle kravet om 30 studiepoeng (stp) i norsk, engelsk og matematikk for barnetrinnet og 60 stp i norsk, engelsk og matematikk for ungdomstrinnet.

Strategi

Kompetanseheving for å oppfylle kompetansekravene i opplæringsloven innen utgangen av år 2025.

Tiltak

- Kommunen vil ivareta de lærerne som allerede arbeider i Sør-Aurdal kommune ved å legge til rette for videreutdanning gjennom satsingen Kompetanse for kvalitet.
- Kompetanseplanen prioriterer videreutdanning i fag ut fra behovet.
- Skolens rammer økes, slik at det kan settes av ressurser i budsjettet til videreutdanning.
- Kommunen vil også trekke til seg nye kvalifiserte søkere gjennom tidlig utlysning og være konkurransedyktig på lønn.

Planforankring

Kompetanseplanen er forankret i kommunens overordnede planverk.

Kommuneplanens samfunnsdel

«Kommuneplanens samfunnsdel for Sør-Aurdal kommune 2008-2018», egengodkjent av kommunestyret 19.juni 2008, har følgende delmålsettinger for skole:

- *Elevene i Sør-Aurdal kommune skal møte et godt skolemiljø som gir læring og trivsel for alle.*
- *Kommunen skal skape en felles pedagogisk forståelse for hva et godt skolemiljø er, og gi innsikt i hvordan en kan oppnå dette.*
- *Personalet skal gis kompetanse til å takle hverdagen i klasserommet både praktisk og pedagogisk.*
- *Skolen og klasser må være så store at det faglige miljøet blir utviklet og elevene kan lære sammen med andre på lik linje. Hensynet til sosialt og pedagogisk miljø for elevene skal være overordnet andre hensyn.*
- *Tilrettelagt undervisning med tidlig hjelp til barn med spesielle behov er viktig.*

Kommunal planstrategi

I «Kommunal planstrategi for Sør-Aurdal kommune 2016-2020», vedtatt av kommunestyret 27.10.2016, er «Kompetanseplan for skole» vedtatt som en prioritert planoppgave, tidfestet til år 2017.

4. Hva er kompetanse

Kompetanse defineres som kunnskap, ferdigheter og holdninger.

Mer spesifikke kompetansekrav til undervisningspersonale i grunnskolen og er nedfelt i opplæringsloven med forskrifter.

4.1 Definisjoner

Kompetanse

De samlede kunnskaper, ferdigheter og holdninger som gjør det mulig å utføre aktuelle funksjoner og oppgaver i tråd med definerte krav og mål. (Linda Lai, 2004)

Krav og mål har sitt grunnlag i gjeldende lov- og forskriftsverk, i Sør-Aurdal kommunes vedtatte kommuneplan, styringssystem, økonomiplan, tjenesteområdenes planer og interkommunale/regionale planer.

Kompetansekrav

Den kompetansen kommunen må ha for å utføre nødvendige funksjoner og oppgaver i tråd med definerte krav og mål.

Kompetansebeholdning

Kompetansebeholdningen ved skolene defineres i denne sammenhengen som lærernes formelle kompetanse for tilsetning og undervisning i de enkelte fagene, regnet i studiepoeng i henhold til kompetansekravene fastsatt i forskrift til Opplæringsloven.

Kompetansebehov

Gapet mellom erklærte kompetansekrav og organisasjonens kompetansebeholdning.

Strategisk kompetansestyring

Strategiske tiltak som i henhold til vedtatt plan skal tette eller minske gapet mellom kompetansebeholdning og kompetansebehov for at kompetansekravene skal oppfylles.

5. Kompetansekrav skole

Opplæringsloven med forskrift inneholder to typer kompetansekrav for de som skal undervise i skolen:

- 1) Kompetansekrav for å kunne bli tilsatt i undervisningsstilling
- 2) Krav om at lærerne må ha relevant kompetanse i fagene de skal undervise i

Kravene for tilsetting og undervisning på barnetrinnet og ungdomstrinnet nedfelt i Lov og grunnskolen og den videregående opplæringa (Opplæringslova) kapittel 10, §10-1 Krav om kompetanse ved tilsetting av undervisningspersonell og §10-2 Krav om relevant kompetanse i undervisningsfag. Kompetansekravene er videre definert i Forskrift til opplæringsloven kapittel 14, §14-1 Krav om pedagogisk kompetanse ved tilsetting, §14-2 Krav for tilsetting og undervisning på barnetrinnet, og §14-3 Krav for tilsetting og undervisning på ungdomstrinnet.

Kompetansekravene er utypet av Utdanningsdirektoratet i «Krav om kompetanse for å undervise i fag, Udir-3-2015».

Barneskole

For å undervise i fagene norsk, engelsk, matematikk, norsk tegnspråk eller samisk på barnetrinnet er det krav om at vedkommende har minst **30 studiepoeng** som er relevant for faget. (Forskrift til Opplæringslova, §14-2)
Ikke krav i andre fag.

Ungdomsskole

For å undervise i fagene norsk, engelsk, matematikk, norsk tegnspråk eller samisk på ungdomstrinnet er det krav om at vedkommende har minst **60 studiepoeng** som er relevant for faget. (Forskrift til Opplæringslova §14-3)

For å undervise i andre fag på ungdomstrinnet er det krav om at vedkommende har minst **30 studiepoeng** som er relevante for faget. Dette gjelder ikke for valgfagene, utdanningsvalg og arbeidslivsfag. (Forskrift til Opplæringslova §14-3)

Det er en forutsetning at fagene er fordelt mellom lærerne slik at kravene kan bli fylt i størst mulig grad. (jf. Udir-3-2015)

Unntak for kompetansekravene skal være nødvendige. Det skal gjøres en vurdering hvert skoleår for hvordan en bruker kompetansen til de ansatte.

En halvårshet eller 10 vektall tilsvarer 30 studiepoeng. (Udir-3-2015, kap.6)

Unntak

Det gis unntak for kravet om relevant kompetanse for midlertidig tilsatte og tilsatte på vilkår. (Jf. Udir-3-2015, kap.7)

Etter opplæringsloven §10-2 fjerde ledd har skoleeier adgang til å fravike kompetansekravene så langt det er nødvendig. Dette må tas stilling til for hvert skoleår. Det er et mål at alle skoler skal kunne fylle kravene i fagene matematikk, engelsk, norsk, samisk og samisk tegnspråk innen det har gått 10 år. (Jf. Udir-3-2015)

Endring vedtatt 13.januar 2017 i opplæringsloven §10-2 tredje ledd, gir dispensasjoner fra krav om relevant kompetanse i undervisningsfag: Frem til 1. august 2025 gis den som har fullført allmennlærerutdanningen, og den som før 1. januar 2014 oppfylte kravene for tilsetting i undervisningsstilling, dispensasjon fra kravene om undervisningskompetanse.

6. Kompetanseanalyse

Kompetanseanalysen sier noe om kompetansebeholdningen ved skolene i kommunen.

6.1 Tilstandsrapport skole

Skoleeiere plikter i følge opplæringsloven å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i opplæringen. Tilstandsrapporten for skolene i Sør-Aurdal kommune 2015-2016 legger frem tall på kommunenivå.

Det har vært en nedgang i elevtallet på 39 elever fra 2011 til 2016. Antall årsverk for lærere har variert i denne perioden, og var skoleåret 2015-2016 på 44,5 lærerårsverk.

Skoleåret 2015-2016 ble 98,6% av andelen årstimer til undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning for faget og trinnet.

Så langt har kommunen lagt til rette for videreutdanning av 2 lærere 30 stp engelsk, 1 lærer 30 stp rådgivning, 1 lærer 30 stp norsk, 2 lærere 30 stp matematikk og en rektor har tatt rektorutdanningen.

6.2 Kartlegging lokalt

Kommunen ønsker, i samarbeid med Utdanningsforbundet, å legge til rette for at lærerne skal ha mulighet til å delta på videreutdanning og slik oppfylle de nye kompetansekravene.

Det er gjennomført en kompetansekartlegging ved alle skolene i kommunen. Dette for å få en oversikt over hvilke behov en har for videreutdanning ved de enkelte skolene.

Kartleggingen danner grunnlag for planlegging av videreutdanningen for lærere i Sør-Aurdal kommune. Kompetansebehovene legges til grunn for prioritering av videreutdanningen i planperioden.

Situasjonen kan endre seg raskt. Forhold som spiller inn er m.a. videreutdanning, hvilket trinn de underviser på, og om noen lærere slutter og nye begynner.

6.2.1 Resultater fra kartleggingen lokalt

Undervisning i fag med krav

Tabellene i det følgende viser hvor mange lærere som oppfyller kravet om studiepoeng i undervisningsfagene ved de enkelte skolene i kommunen, hvor mange som ikke oppfyller kravet om studiepoeng for undervisning i faget, samt hvor mange studiepoeng de som ikke oppfyller kravet har behov for.

Oversikten viser situasjonen skoleåret 2016/2017 i fagene norsk, matematikk og engelsk på 1.-10. trinn, samt flere fag på ungdomstrinnet. Det er ikke undervisning i samisk og norsk tegnspråk ved skolene i kommunen per i dag.

Bagn skule

Fag på barnetrinnet, 1.-7.trinn	Antall lærere som har <u>minst 30 studiepoeng</u> relevant for faget	Behov for ytterligere studiepoeng	
		Antall lærere	Antall studiepoeng
Matematikk	7	5	15
		5	30
Norsk	10	3	15
		4	30
Engelsk	2	15	30

Begnadalen skole

Fag på barnetrinnet, 1.-7.trinn	Antall lærere som har <u>minst 30 studiepoeng</u> relevant for faget	Behov for ytterligere studiepoeng	
		Antall lærere	Antall studiepoeng
Matematikk	1	2	15
		1	30
		1	20
Norsk	1	2	30
Engelsk	2	3	30

Hedalen barne- og ungdomsskole

Fag på barnetrinnet, 1.-7.trinn	Antall lærere som har minst 30 studiepoeng relevant for faget	Behov for ytterligere studiepoeng	
		Antall lærere	Antall studiepoeng
Matematikk	3		
Norsk	2	1	30
Engelsk	3		

Fag på ungdomstrinnet, 8.-10.trinn	Antall lærere som har minst 60 studiepoeng relevant for faget	Behov for ytterligere studiepoeng	
		Antall lærere	Antall studiepoeng
Matematikk	2		
Norsk	1		
Engelsk	2		
Andre fag på ungdomstrinnet, 8.-10.trinn	Antall lærere som har minst 30 studiepoeng relevant for faget	Behov for ytterligere studiepoeng	
		Antall lærere	Antall studiepoeng
Samfunnsfag	2		
Naturfag	2		
Kroppsøving		1	30
KRLE	1		
Mat og helse		1	30
Kunst og håndverk	1		
Musikk	1		
Fremmedspråk	1		
Andre fag			

Sør-Aurdal ungdomsskole

Fag på ungdomstrinnet, 8.-10.trinn	Antall lærere som <u>har minst 60 studiepoeng</u> relevant for faget	Behov for ytterligere studiepoeng	
		Antall lærere	Antall studiepoeng
Matematikk	5	1	45
		2	30
		1	60
Norsk	4	1	45
		1	30
Engelsk	3	1	60
Andre fag på ungdomstrinnet, 8.-10.trinn	Antall lærere som <u>har minst 30 studiepoeng</u> relevant for faget	Behov for ytterligere studiepoeng	
		Antall lærere	Antall studiepoeng
Samfunnsfag	3	1	30
		1	15
Naturfag	6		
Kroppsøving	3	1	30
		1	15
KRLE	2	2	15
		1	30
Mat og helse	1	1	30
Kunst og håndverk		2	15
Musikk	1		
Fremmedspråk	1		
Andre fag	4		

6.3 Grunnskolens Informasjonssystem (GSI)

Grunnskolens informasjonssystem (GSI) har blant annet informasjon om beregnede årsverk til undervisning og oppfylting av kompetansekravene ved den enkelte skole.

6.3.1 Kompetansekrav for tilsetting

Samlet for skolene i Sør-Aurdal kommune

Kompetansekravene for tilsetting, jf. opplæringsloven §10-1, er oppfylt for 50 av totalt 54 lærere ved skolene i Sør-Aurdal kommune skoleåret 2016/2017.

Tabellen viser hvordan dette fordeler seg på barne- og ungdomsskoletrinnet i Sør-Aurdal kommune samlet (kilde GSI):

Kompetansekrav for tilsetting jf. Opl.§10-1	1.-7.årstrinn	8.-10.årstrinn	Sum 1.-10.årstrinn
Antall lærere som oppfyller kompetansekravene for tilsetting	30	20	50
Antall lærere som ikke oppfyller kompetansekravene for tilsetting	1	3	4
Antall lærere totalt ved skolene i kommunen	31	23	54

Den enkelte skole

Ved den enkelte skole ser situasjonen slik ut skoleåret 2016/2017 (kilde: GSI):

Bagn skule (1.-7.trinn)

Skoleåret 2016/2017 er det 6,0 årsverk ved Bagn skule på 1.-4. trinn og 7,02 årsverk på 5.-7.trinn, samlet 13,02 årsverk til undervisningspersonale.

Skoleåret 2016/2017 er det 8 lærere på 1.-4. årstrinn og 9 lærere på 5.-7. årstrinn ved skolen. 17 av 17 lærere oppfyller kompetansekravene for tilsetting.

Begnadalen skole (1.-7.trinn)

Skoleåret 2016/2017 er det 5 årsverk til undervisningspersonale ved Begnadalen skole på 1.-7. trinn.

Skoleåret 2016/2017 er det 4 lærere på 1.-4. årstrinn og 3 lærere på 5.-7. årstrinn ved skolen. 7 av 7 lærere oppfyller kompetansekravene for tilsetting.

Hedalen barne- og ungdomsskole (1.-10. trinn)

Skoleåret 2016/2017 er det 12,22 årsverk til undervisningspersonale ved Hedalen barne- og ungdomsskole på 1.-10.trinn.

På 1.-4. trinn er det 4,39 årsverk. Av disse oppfyller 3,89 årsverk kompetansekravene, mens 50% stilling oppfyller ikke kompetansekravene for tilsetting. På 5.-7. trinn oppfyller 2,23 årsverk (100%) kompetansekravene og på 8.-10.trinn oppfyller 5,60årsverk (100%) kompetansekravene for tilsetting.

Skoleåret 2016/2017 er det 5 lærere på 1.-4. årstrinn, 2 lærere på 5.-7. årstrinn og 7 lærere på 8.-10. årstrinn ved skolen.

På 1.-7. trinn oppfyller 6 lærere kompetansekravene, og 1 oppfyller ikke kompetansekravene for tilsetting. På 8.-10 trinn oppfyller 7 av 7 lærere kompetansekravene for tilsetting.

Sør-Aurdal ungdomsskole (8.-10.trinn)

Skoleåret 2016/2017 er det 12,76 årsverk ved Sør-Aurdal ungdomsskole. Av disse fyller 11,86 årsverk kompetansekravene for tilsetting, mens 90% stilling ikke oppfyller kompetansekravene for tilsetting.

Skoleåret 2016/2017 er det 16 lærere som underviser ved skolen på 8.-10. årstrinn. Ved Sør-Aurdal ungdomsskole oppfyller 13 lærere kompetansekravene, og 3 lærere oppfyller ikke kompetansekravene for tilsetting inneværende skoleår.

6.3.2 Kompetansekrav for undervisning

Tabellen under viser antall lærere som oppfyller kompetansekravene for tilsetting som underviser i de enkelte fagene skoleåret 2016/2017, fordelt på antall studiepoeng de har i faget (kilde: GSI):

Skole	Fag	1.-7. trinn			8.-10. trinn			
		Minst 30 studiepoeng i faget	0-29 studiepoeng i faget	Sum lærere som underviser i faget, 1.-7.trinn	Minst 60 studiepoeng i faget	30-59 studiepoeng i faget	0-29 studiepoeng i faget	Sum lærere som underviser i faget, 8.-10. trinn
Bagn skule	Norsk	5	3	8				
	Matematikk	5	3	8				
	Engelsk	1	4	5				
Begnadalen skole	Norsk	6	0	6				
	Matematikk	5	1	6				
	Engelsk	1	2	3				
Hedalen barne- og ungdomsskole	Norsk	3	0	3	2	0	0	2
	Matematikk	3	0	3	1	1	0	2
	Engelsk	1	0	1	1	0	0	1
Sør-Aurdal ungdomsskole	Norsk				3	1	0	4
	Matematikk				3	1	2	6
	Engelsk				3	0	0	3
TOTALT for skolene i Sør-Aurdal kommune	Norsk	14	3	17	5	1	0	6
	Matematikk	13	4	17	4	2	2	8
	Engelsk	3	6	9	4	0	0	4
	Samisk	0	0	0	0	0	0	0
	Norsk tegnspråk	0	0	0	0	0	0	0

7. Kompetansebehov

Kompetansebehovet utgjør gapet mellom dagens kompetansebeholdning målt i antall studiepoeng lærerne har i de enkelte fagene, sett i forhold til oppfylling av kravene til studiepoeng for undervisning i fagene på barnetrinnet og ungdomstrinnet.

Kartleggingen som ligger til grunn for analysen av kompetansebehovet ved skolene i kommunen gir et bilde av dagens situasjon. Dette kan endre seg over tid. Flere faktorer kan virke inn på dette, bl.a. ved at lærere slutter og nye begynner, og ved at lærere som er ansatt i kommunen tar videreutdanning i undervisningsfagene.

7.1 Analyseresultater

Bagn skule

Kartleggingen viser at ved Bagn skule er det et stort behov for videreutdanning av lærere i faget engelsk. Dernest er det behov for videreutdanning i matematikk og norsk for at lærerne skal få minst 30 studiepoeng i undervisningsfagene.

Begnadalen skole

Ved Begnadalen skole er det særlig behov for videreutdanning i engelsk. Skolen har dernest behov for videreutdanning av lærere i matematikk. Lærerne som underviser i norsk fyller kompetansekravet inneværende skoleår 2016/2017.

Hedalen barne- og ungdomsskole

På barnetrinnet fyller de som underviser i fagene kompetansekravet om 30 studiepoeng i fagene norsk, matematikk og engelsk inneværende skoleår i følge tall fra GSI.

På barnetrinnet er det behov for videreutdanning i norsk, og på ungdomstrinnet er det behov i matematikk. I tillegg er det behov for kroppsøving og mat- og helse på ungdomstrinnet.

Sør-Aurdal ungdomsskole

Kartleggingen viser at det er særlig behov for videreutdanning i matematikk for at flere av lærerne som underviser i faget ved skolen skal få minst 60 studiepoeng i faget.

Videre er det behov for videreutdanning i norsk og engelsk. Andre fag lærerne ved skolen har behov for kompetanseheving i er: Samfunnsfag, mat og helse, kroppsøving og KRLE (kristendom, religion, livssyn og etikk) for ungdomstrinnet.

Samlet for skolene i Sør-Aurdal kommune

Ved skolene i Sør-Aurdal er det i dag et stort behov for videreutdanning av lærere i fagene engelsk, dernest matematikk og norsk.

Det er særlig stort behov for engelsk på barnetrinnet. En årsak til dette kan være at kravet om minst 30 studiepoeng for å undervise i faget er nytt.

På ungdomstrinnet er det stort behov for videreutdanning i matematikk.

8. Kompetanseheving

Videreutdanningstilbudene skal bidra til at flest mulig lærere har kompetanse i tråd med kompetansekravene til undervisning som er beskrevet i opplæringsloven §10-2.

Engelsk, matematikk, norsk, norsk tegnspråk og samisk er i Kunnskapsdepartementets strategi for videreutdanning særlig prioritert i strategiperioden frem mot 2025, slik at skoleeiere skal kunne oppfylle kompetansekravene til undervisning i disse fagene.

Det stilles krav til relevant kompetanse for å undervise i alle fag i grunnopplæringen. Videreutdanningssatsingen skal samtidig bidra til å styrke kompetansen i andre undervisningsfag i grunnskolen: Naturfag, samfunnsfag, KRLE, kunst og håndverk, mat og helse, kroppsøving, musikk og fremmedspråk, samt fag for videregående opplæring.

Videreutdanning er frivillig for lærerne, og de må selv søke om å delta. Det er slik ikke mulig for skoleeier å pålegge lærere videreutdanning ut i fra oppsatt plan for kompetanseheving.

8.1 Strategier for å anskaffe og utvikle kompetanse

Kommunen vil gjennom denne kompetanseplanen legge til rette for etter- og videreutdanning for lærerne for å oppfylle kompetansekravene til undervisning i grunnskolen. Økonomiske virkemidler er finansieringsordningene fra staten og kommunale midler som settes av i kommunens årsbudsjett.

Gjennom strategien *Kompetanse for kvalitet*, kan lærerne velge videreutdanningstilbud fra Utdanningsdirektoratets studiekatalog eller søke på andre studietilbud.

Finansiering gjennom vikar- eller stipendordning (jf. Finansieringsmodeller).

8.1.1 Utdanningsdirektoratets studietilbud

Studieåret 2017/2018 er det opprettet 185 videreutdanningstilbud for lærere i samarbeid med universiteter og høyskoler spesielt for videreutdanningsstrategien *Kompetanse for kvalitet*. Søknadsfristen er 1. mars 2017. Studietilbudene finnes i Udirs studiekatalog på www.udir.no. Denne oppdateres årlig.

Nettbaserte studietilbud (link):

<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/etter-og-videreutdanning/helt-nettbaserte-tilbud/>

Studietilbud (link):

<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/etter-og-videreutdanning/studietilbud/#g=vu>

8.1.2 Andre studier ved høyskole og universitet

Den som skal ta videreutdanning har anledning til å søke på andre studietilbud enn de som er spesielt opprettet for strategien. I så fall må det søkes opptak til studiet ved det aktuelle universitetet/høyskolen.

Søknaden må godkjennes av kommunen som skoleeier.

8.1.3 Lokale og regionale tiltak

Utdanningsdirektoratet har desentralisert studietilbud som et prioritert område. Regionale studietilbud blir omfattet av finansieringsmodellene vikarordning og stipendordning.

Lokale og regionale videreutdanningstilbud utvikles av skoleeiere, arbeidstakerorganisasjoner, universiteter og høyskoler i fellesskap. Slike tilbud er forbeholdt deltakere fra en eller flere kommuner. Det legges til rette for kompetanseutvikling for lærerne ved en skole eller skolene i regionen i et interkommunalt samarbeid sammen med aktuelle utdanningsinstitusjoner. Avtale mellom kommunene og utdanningsinstitusjonene inngås for en gitt periode.

Kommunene i Valdres har god tradisjon for samarbeid om kompetanseheving på skoleområdet.

Kommunene i Valdres og Hallingdal ønsker sammen med Høgskolen på Vestlandet å legge til rette for videreutdanning for lærere i grunnskolen i tråd med føringene for desentralisert videreutdanning fra Utdanningsdirektoratet. Det er satt ned en egen styringsgruppe for dette samarbeidet.

Søknad om deltakelse i regionale tilbud registreres inn i Utdanningsdirektoratets søknadsskjema under «andre studietilbud». Søknadsfristen er 1. mars.

Søknaden må godkjennes av kommunen som skoleeier.

Regionale studietilbud

Studieåret 2017/2018 blir det satt i gang ett regionalt studietilbud for lærere fra Valdres og Hallingdal innenfor ordningen Kompetanse for kvalitet:

- **Engelsk 1, 1.-7. kl.**
Samlingene blir på Gol, tre samlinger per semester. Gol kommune stiller med lokaler og tar kostnadene ved dette. Skriftlig eksamen vil bli lagt til Gol, og ev. Valdres karrieresenter på Leira. Studiet gis regi av Høgskulen på Vestlandet. Tilbudet gjelder for lærere med godkjent utdanning.

Videre ser en for seg følgende regionale tilbud i årene fremover:

- 2018-2019: Engelsk 2 (5.-10.trinn)
- 2019-2020: Matematikk 2 (5.-10.trinn)
- 2020-2021: Norsk 2 (5.-10.trinn)

Dette er fag som Høgskulen på Vestlandet kan gi som regionalt tilbud for studenter som har nivå 1 (30 stp) i de aktuelle fagene før de starter på det regionale tilbudet.

Kommunene i Valdres ønsker per i dag ikke å forplikte seg til samarbeid om fremtidig studietilbud, men vurdere dette i ut fra behovet.

Fag som ikke vil bli prioritert regionalt, men som Høgskulen på Vestlandet (studiested Sogndal) har er:

- Norsk 1, (1.-7.trinn) – nettstudium
- Norsk 1, (5.-10.trinn) – nettstudium
- Matematikk 1, (1.-7.trinn) – nettstudium
- Matematikk 1, (5.-10.trinn) – nettstudium
- Engelsk 1, (5.-10.trinn)
- Engelsk 2, (1.-7.trinn)

Utdanning innen andre profesjoner som blir vurdert for etablering av regionale studietilbud i Valdres og Hallingdal:

- Førskolelærerutdanning – arbeidsplassbasert utdanning
- Styrerutdanning for styrere og assisterende styrer i barnehagen (2018-2019)
- Rektorutdanning (2018-2019)
- Kompetanse for kvalitet i barnehagen – barn språk og språkutvikling/språklæring med på vekt på det flerkulturelle (2018-2019)
- Yrkesfaglærerløftet – etter- og videreutdanning for yrkesfaglærere

9. Økonomiske rammebetingelser

9.1 Finansieringsmodeller

Kunnskapsdepartementet tilbyr i «Kompetanse for kvalitet. Strategi for videreutdanning for lærere og skoleledere frem mot 2025» to ordninger:

1) Vikarordning

I dag gjelder følgende ordning: Grunnsatsen for vikarkostnader er 600 000 kroner. For matematikk og naturfag er det statlige tilskuddet 75 prosent av grunnsatsen, mens tilskuddet er 60 prosent for øvrige fag. For øvrige fag dekker skoleeieren 15 prosent. De resterende 25 prosentene er lærerens bidrag i form av bruk av egen tid.

2) Stipendordning

Stipendordningen for lærere skal redusere behovet for vikarer og samtidig øke fleksibiliteten og valgmuligheten for den enkelte lærer. Gjennom stipendordningen får lærerne inntil 100 000 kr for å gjennomføre inntil 30 studiepoeng.

Staten finansierer studieplassene i både vikar- og stipendordningen, mens skoleeier dekker kostnader til reise, opphold, læremidler og lignende.

Staten finansierer utgiftene til studieplasser for rektorutdanningene.

Det kan i dag velges mellom to finansieringsordninger. Den årlige behandlingen av statsbudsjettet kan få konsekvenser for innholdet i og organiseringen av videreutdanningssatsingen, inklusiv finansieringen.

Vikarordning

Med vikarordningen frigjøres læreren fra sine ordinære arbeidsoppgaver i en viss prosentandel av stillingen. Hvor mye læreren frigjøres avhenger av hvor mange studiepoeng vedkommende tar. En lærer som arbeider i 100% stilling og som deltar på et studie tilsvarende 30 studiepoeng over ett år, skal frigjøres fra sine ordinære arbeidsoppgaver med 37,5% av full stilling. Deltar læreren på et tilbud som gir færre studiepoeng, frigjøres han/hun i en mindre del av stillingen. Hvordan tiden vedkommende skal frigjøres i fordeles ut over året, må avtales lokalt. Tid som brukes på studiene ut over den frigjorte arbeidstiden, må læreren ta av sin fritid. I vikarordningen kan læreren ta maks 60 studiepoeng i hvert fag.

Kommunen får tilskudd fra staten ut fra hvilke fag det gjelder. I vikarordningen er statens andel 75% (kr 240 000 i 2017) for studier i matematikk og naturfag, og i alle andre fag er statens andel 60% (kr 192 000 i 2017).

I Sør-Aurdal kommune legges frigjort tid til tidspunkt for eventuelle samlinger.

Sør-Aurdal kommune gir ikke lønnet permisjon og økonomisk tilskudd til eventuelle ekskursjoner.

Stipendordning

Søker læreren om stipendordning kan han/hun få inntil 110 000 kroner (2017) i stipend for å ta inntil 30 studiepoeng. Størrelsen på stipendet avhenger av antall studiepoeng. I stipendordningen kan læreren ta maks 30 studiepoeng på ett år.

Læreren får et stipend for å gjennomføre videreutdanningen og kan søke om permisjon uten lønn. Stipendet kan brukes til å få fri for å studere, eller ekstra inntekt i tillegg til jobb. Det avtales i dialog med skoleleder. I stipendordningen har læreren krav på fri til lesedager og eksamener i samsvar med avtaleverket.

Stipendet overføres fra staten og utbetales via kommunen. Stipendet utbetales i to omganger, første del i høstsemesteret, og resten når videreutdanningen er bestått. Det forutsettes at læreren gjennomfører studiet. Dersom studiet avbrytes må stipendet tilbakebetales, men skoleeier kan søke om å få beholde midlene som ble utbetalt ved oppstart dersom læreren ikke fullfører et studium. Stipendet er skattepliktig dersom størrelsen på stipendet overstiger kostnaden på utdanningen.

9.2 Skoleeiers ansvar

Kommunen som skoleeier godkjenner og prioriterer, eller avslår, søknader om videreutdanning, og har styringsrett på bruken av finansieringsordningene.

Lærerne søker kommunen om deltakelse på valgt videreutdanningstilbud, om vikar- eller stipendordning, og eventuelt dekning av studieavgift.

Skoleeier har ansvar for å dekke kostnader forbundet med reise, opphold, læremidler.

Gjennomføring av tiltakene i handlingsplanen forutsetter at kommunen setter av midler til kommunens andel av finansieringen i årsbudsjett og økonomiplan.

Sør-Aurdal kommune som skoleeier vil styre bruken av vikar- og stipendordningen mot samlinger i forbindelse med videreutdanningen.

Kommunen vil prioritere søknader på studie som er nettbasert.

Skoleeier kan sette en bindingstid på inntil 2 år for lærere som får videreutdanning.

Kommunens andel av utgiftene i stipendordningen er kr 0. Kommunen betaler studiemateriell, reise og opphold.

Kommunens andel av utgiftene i vikarordningen er ca kr 10 000 per studieplass á 30 stp i matematikk og naturfag, og ca kr 58 000 i andre fag. I tillegg kommer utgifter til bøker, reise og overnatting m.v. på ca kr 10 000 (erfaringstall) per studieplass.

10. Tiltaksplan

På grunnlag av en samlet vurdering av behovene for videreutdanning av lærere i Sør-Aurdal kommune, prioriteres noen områder der behovet er størst den første fireårsperioden, og andre områder legges inn i den langsiktige delen av planen.

Avtale om bindingstid

Bindingstid for lærere som får videreutdanning settes til 2 år i Sør-Aurdal kommune.

10.1 Prioriterte områder

Prioriterte fag:

Prioriterte fag for videreutdanning perioden 2017-2020 er **norsk, engelsk og matematikk** på både barne- og ungdomstrinnet.

Prioritering 2017-2018:

Bagn skule:	Engelsk, barnetrinn
Begnadalen skole:	Norsk, barnetrinn
Hedalen barne- og ungdomsskole:	Norsk, barnetrinn
Sør-Aurdal ungdomsskole:	Engelsk, ungdomstrinn

Det første året i planperioden prioriteres fagene norsk og engelsk.

Hvis kommunen ikke får søkere på prioriterte fag, vil en vurdere videreutdanning i andre fag.

Hvilke fag som prioriteres ved skolene må vurderes fra år til år.

Kommunen prioriterer å gjennomføre videreutdanning for 4 lærere per år i undervisningsfag.

I vikarordningen er kommunens andel av kostnadene ca kr 58 000 per studieplass á 30 stp per år pluss kr 10 000 til studiemateriell, reise og overnatting per lærer, totalt ca kr 272 000 for 4 studieplasser á 30 stp per år.

Finansiering av kommunal andel: Det avsettes i 2018 kr 300 000 på et bundet fond til videreutdanning av lærere. Dersom kommunen ikke får søkere til videreutdanningstiltak, vil ressursene bli stående på bundet fond. Det avsettes årlig midler til fondet slik at fondets saldo er 300 000 ved nytt budsjettår.

10.2 Søknadsprosessen

Utdanningsdirektoratet (Udir) har lagt opp følgende søknadsprosess:

Viktige datoer i studieåret 2017-2018

- 1. februar: Søknadsskjema og oversikt over studietilbud i Udirs studiekatalog blir tilgjengelig på udir.no
- 1. mars: Søknadsfrist for lærere
- 15. mars: Frist for skoleeiere for å godkjenne og prioritere, eller avslå søknader om videreutdanning
- 30. april: Frist for Utdanningsdirektoratet for å behandle søknader som er godkjent av skoleeier
- 31. mai: Frist for universitetene og høyskolene til å foreta formelt opptak på tilbud i Udirs studiekatalog
- 1. september: Frist for skoleeierne til å bekrefte deltakelse i søknadssystemet
- Desember: Utbetaling av vikar- og stipendmidler for høstsemesteret til skoleeier
- 15. mars 2018: Frist for skoleeiere for å bekrefte fortsatt deltakelse i vårsemesteret

11. Handlingsplan 2017-2020

Handlingsplan for videreutdanning av lærere i undervisningsfag 2017-2020:

FAG	Tidfesting, antall deltakere og kommunal andel i 1000 kroner							
	2017		2018		2019		2020	
	Ant. Delt.	Kostnad	Ant. Delt.	Kostnad	Ant. Delt.	Kostnad	Ant. Delt.	Kostnad
Barnetrinnet:								
Norsk	2	136						
Engelsk	1	68						
Matematikk								
Ungdomstrinnet:								
Norsk								
Engelsk	1	68						
Matematikk								
Andre fag:								
Samfunnsfag								
Naturfag								
Mat og helse								
Kroppsøving								
KRLE								
Musikk								
Kunst og handverk								
Fremmedspråk								
Sum per år	4	272	4	272	4	272	4	272

Merknad: Prioritert videreutdanning er lagt inn i det første året i planperioden. Ved den årlige rulleringen av handlingsplanen prioriteres fag kommende år.

Totalt for perioden 2017-2020:

16 lærere får videreutdanning

Kommunal andel: ca kr 1 088 000

Behovet vurderes årlig. Målsettingen er at lærerne som underviser i fagene skal få de nødvendige vekttall for å oppfylle kravene til undervisningskompetanse i de enkelte fag på henholdsvis barnetrinnet og ungdomstrinnet.

Rektorene har sammen med tjenesteleder og Utdanningsforbundet i Sør-Aurdal vurdert videreutdanning av lærere fireårsperioden 2017-2020.

Utdanningstilbud som er utviklet spesielt for strategien Kompetanse for kvalitet i Udirs studiekatalog, regionale og andre tilbud som gir lærerne nødvendig studiekompetanse kan nyttes.

Nettstudium prioriteres.

Bruken av vikar- og stipendordningene styres mot samlingene i forbindelse med videreutdanningen.

12. Langsiktig plan 2021-2025

Planperioden 2017-2020 vil kommunen prioritere videreutdanning i fagene norsk, engelsk og matematikk.

Videreutdanning i andre fag enn norsk, engelsk og matematikk gjennomføres perioden 2021-2025.

Målsettingen er at innen utgangen av år 2025, skal kommunen oppfylle kompetansekravene for lærerne i skolen for undervisning i de enkelte fagene. Lærerne som underviser i fagene ved den enkelte skole skal ha tilstrekkelig antall studiepoeng i samsvar med kravene for det enkelte faget.

13. Plan for evaluering og revisjon

«Kompetanseplan for skole i Sør-Aurdal kommune» vedtas for en fireårsperiode. Planen revideres hvert fjerde år.

Handlingsplan evalueres og rulleres årlig.

Prioritering av utdanningstiltakene som nå er lagt inn i den langsiktige delen av planen for perioden 2021-2025 gjøres etter en evaluering av gjennomførte tiltak planperioden 2017-2020 og vurdering av behovet ved skolene ved revidering av planen.

Midler til gjennomføring av tiltakene i handlingsplanen legges inn og vedtas i kommunens budsjett og økonomiplan.

14. Litteraturliste

- Kunnskapsdepartementet: *Kompetanse for kvalitet. Strategi for videreutdanning for lærere og skoleledere frem mot 2025.* 09/2015.
- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa, [Opplæringslova](#)
- [Forskrift til opplæringslova](#)
- Utdanningsdirektoratet: Krav om relevant kompetanse for å undervise i fag, [Udir-3-2015](#)
- Grunnskolens informasjonssystem, [GSI](#)